

העם

הנוער הכריע

אבק הבחירות שכן. כמו אחרי משחק קי, כששתי הקבוצות אינן מרוצות ומחליפות ביניהן זכרונות נוגים על הסיבות, ועפו שתי המסלוגות העיקריות: מפא"י, שלא קיבלה את האפשרות להקים ממשלה איתנה בכוחה שלה, הצ"כ, שלא קיבלו מספיק כדי להבריח את החתך הסרבן להיכנס אל מתחת לחופה.

לוא היו קיימים רק אינטרסים לאומיים (כפי שהם קיימים במודעות הבחירות) היה ברור מה לעשות: כדי לבצר את האמון בחוגי הכלכלה בארץ ובחוץ לארץ דרושה קואליציה רחבה. אולם לרוע המזל, עוד קיימים, אי שם, גם אינטרסים מפלגתיים, שמי קומם לא יזכר דיבורים, אך חשוב כשבאים לתכלית. במקרה זה: תיק האוצר. שר האוצר הוא הקובע מי יקבל את הדביוז הדין, מי יקבל את רשימות היבוא — חברות ההסתדרות או הסוחרים הפרטיים. בטלית מנוקבת ורבת טלאים זו אחוזים השניים, כשעונתם: כולה שלי. לפיכך קשה, להגניב שהשדורן יקום.

הצד המימשל בכל העסק הוא שאין כמעט סיכוי, כפי שמעיר איקונומיסט הלונדוני, לשינוי כל שהוא במצב. גם בחירות חדשות לא ישנו ולא כלום, אם לא יצליח ב. ג. ל. לשנות את חוק הבחירות לטובתו, דבר שהמועדים לפגיעה לא יסכימו לו, או להביא לארץ עוד כמה רבבות קולות, דבר המצריך זמן. כי ליקוי היסוד שבחמונה הישראלית, המורה והמנוחת כאחת לגבי משתכלל מן החוק, הוא, שהמפלגות אינן מפלגות כלל. בעולם הרחב יכול אדם להחליף מפלגה באחרת, אם שינה את דעותיו. אולם בארץ אין הדבר קל כל כך. האדם שייך למפלגה, כן מית לנסיכו בימי הביניים. בנו לומד בבית ספרה, הוא מתפרנס מחברותיה, מקוה לקבל את שיכונה, רוכש את חמכתו באמצעות עתונה.

הגורם היחיד שיכול היה להכניס קצת רוח חיים לתמונה מאובנת זו הוא הנוער. אולם הנוער, בחלקו הגדול, לא הצביע כלל. על חשבוננו יש לזקוף חלק גדול של אותם 30 אחוז שנמנעו מהצבעה. באי הצבעתו הכריע הנוער בבחירות אלה.

מכיון שהנוער נוטה יותר לשינוי המצב מאשר לקיומו, ייתכן והצ"כ היו נהנים מקור לותיו יותר מכל מפלגה אחרת. אולם הצ"כ גילו אי כשרון מובהק דוקא בפנייתם אל שכבה זו, המבקשת בכל זאת משהו יותר מאשר אידיאלים המסתכמים בדולארים. באי רצונם לחולל שינוי כל שהוא במבנם החי, צוני ואי יכולתם להכניס דם חדש לצמרתם הישנה נושנה, הפסידו הצ"כ קולות אלה — ואתם את הבחירות.

שר בטחון ערבי. הצירים הערביים של הסיעות החלולות במפא"י מצאו עצמם פתאום במצב שיוכלו להקים ולהפיל ממשל. לוח יותר מן הכל תמור על כך הם עצמם, האיסטראטגיה של מפא"י, שהשכילה בכל האמצעים, כשרים ופחות כשרים, הקמת סיוע ערבית עצמאית, נתנה את פרותיה. לוא

הופיעו בכנסת השניה שליחים ערביים אמרי חיים, במקום גוררים מפא"י, יכלו להשתמש בעמדתם המכרעת על לשון המאזניים כדי לחולל שני מהפכני במצב ערביי ישראל, לדרוש את מנויים של שני שרים ערביים לפחות.

אולם גם כך נשאר המצב עדין. יהיו החיכים הערבים משועבדים כאשר יהיו, הם לא יוכלו להיות רכים מדי מבלי לאבד לנצח את אמון שולחיהם.

רמן נסוק מפא"י, חצי בהלצה: „עוד מעט יהיה לנו שר הבטחון ערבי“.

המשק

רוצים תיר

„למה לכם להפקיע את החדרים בבתי המלון עבור האורחים מחו"ל שבאו לפתיחת הקונגרס הציוני? — טענו תושבים רבים במחלקת התיירות, „שלחו אותם אלינו ונ"סדר אותם בבתינו הפרטיים“.

אמנם לקראת כל חג ורגל, כשתנועת התיירות גברה קצת, נשארה פניית מחלקת התיירות לתושבי המדינה, לאכסן אצלם תיירים בגלל חוסר מקום בבתי מלון, ללא הר. אולם הפעם נשתנה העניין במקצת. תייר הפך כוח מושך. כמובן לא התייר עצמו, אלא תעודת ה"הסקריפ" שהוא רכוש, וגם לא תעודת ה"הסקריפ", אלא מעדני המלכים, שאפשר להשיג תמורת תעודה זאת בתנאות הדולאר, רים, שנפתחו בערים הגדולות במדינה. תצוגת המיצרים בתנאות הדולארים עוררה את התיאבון הקהל: ברוזים מפוסמים, תרגולי הודו, בשר מכל המינים, שמנים מכל הסוגים, שוקולד משובח, קקאו, קצ' פת, סה ואפילו צמר גפן.

וכך נולדה סיסמת היום: הבו לנו תיר עם תעודות „הסקריפ“.

גם הקוויסאר לא עזר

נשיא התאחדות בעלי תעשייה, אריה עזר, ישב כפוף בכורסה במשרד המסחר והתעשייה בירושלים, לשם הטיח עצמו כיוצא מגורו הרגיל, הרים את ראשו השב, נעץ את עיניו במנהל המשרד, הרמן הולנדר, ואמר בלחש: „מה עוללתם לנו, עם דוב גלאור? הרי לפי יומתכם הקימונו את בתי הדין הפנימיים בהתאחדות בעלי תעשייה כדי לשפוט את העבריינים ועתה — חרבון כזה“.

הרמן הולנדר לא ידע מה להשיב. את צו הפקעת בית החרושת לעורות דוב גלאור הוציא לא הוא אלא מנהל אגף הפיקוח, צבי שריב.

הפקעת בית החרושת הותיק לעורות, ערב הבחירות, עוררה מבוכה ותדהמה בקרב צירי התעשייה.

נראה שהממשלה סברה שגילתה את האשם בחוסר הנעללים: הבורסקאים המעלימים את חברי הגלם כדי ליצור מחסור מלאכותי ולהרויח בעלית מחירים אפשרית. בבית החרושת לעיבוד עורות דוב גלאור נמצאו גלמים (לא מוחבאים) לייצור עור עליון 35 אלף זוגות נעליים ועור תחתון לייצור 17 אלף זוגות נעליים. כן הוסבר, שאם גמר העיבוד אפשר להגשים תוך שבוע ימים, בזמן שהגלת החברה סחבה את הענין חדשים.

עברו יותר משבועיים. הירכב מנגנון פועלים, נתמנה קומיסר ממשלתי ועדיין אין לראות סוף להשלמת העבודה.

תורת האומה

דין אוהד וממושר

„לעתים היה נתיב הים לחיפה מסוכן לא פחות משוהה בגבגב, אומרים הימאים של הצי המסחרי, התובעים את אות הקוממיות. הם קיימו את הקשר היחיד עם חוץ לארץ (בדרך הים), היו נתונים לסכנת מיקוש והסיכונים“.

כאשר פנו למוסדות המוסמכים, נתקבלה תשובה אדיבה: „הננו להודיעכם כי בקשתכם נמצאת בדיון אוהד“ (הנמשך זה שלוש שנים וחצי).

המעמד השני

בחורה לא מחכה

עולה מעיראק, בן 28, התפרץ לחדר מנהל המנהל בו הוא יושב כשנה, שיכר שולחן וכסא, שפך קסת דיו על מסמכי המנהל. התוצאה: מעצר צבאי-למשטרה.

סיפורו של העולה (לפני בית הדין): „אני מצאתי בחורה. אני רוצה להתחתן איתה, היא רוצה להתחתן איתי. היא גרה בבית במ"עברה עם עוד חבורה שלה. אני בחרתי עם עוד ארבעה חברים. אי אפשר להתחתן ככה. באתי אצל מנהל המנהל ואמרתי לו: אני רוצה להתחתן. תן בשבילי שיוכן! באתי עוד פעם. לא היה. עוד הרבה פעמים ולא היה. פעם היה ואמר: לסוכנות אין עכשיו שיוכן, חכה! מה זה חכה! מה זה חכה, חכה, חכה? בחורה לא מחכה. היא מתחתנת. נכנס אצלי הכעס בראש ועשיתי רעש בחדר האדון המנהל. אחר כך באו שוטרים הרבה“.

באו אצלי ושאלו: אתה ששברת? אמרתי: כן. אמרו: למה? רוצה להתחתן עם בחורה שלי, ואין שיוכן. אמרו: אין דבר, עכשיו תקבל שיוכן ממשלתי. אמרתי: בחיי האבא שלכם? העלו אותי לכוננית שלהם, והביאו אותי לשיוכן שלהם. זה שיוכן לא טוב. לא נותנים לצאת. שופט בית הדין הסכים עם העולה, החזיר אותו לשיוכן בלתי-ממשלתי.

ים

הספן לא נשא את

אביו של סלבדורה אוליבירו היה בעל שתי ספינות משא שהפליגו, מדי שבועיים, מנאפולי האיטלקית לג'ניוורק האמריקאית. למרות רטינותיו של סלבדורה בן ה-15 נאלץ ליהפך נער שפן על אחת מאניות אביו, כדי להשתלם (לפי רצון האב-הספן) בספנות. התוצאה: תוך 5 שנים היה סלבדורה קצין ים ראשון מוסמך.

„אני באמת בסדר“. אחר שרות בצי המלחמתי האיטלקי, בימי מלחמת העולם השנייה, נתייד סלבדורה עם מלאגני ההעפלה הארצישראלית, סייע לעליה ב" לבסוף השיקע בארץ, נשא אשה יהודיה.

כאשר סרנו לקבלו, אחר מלחמת העצמאות, לצי המסחרי, חשב שהפגם בו, יצא לאולפן לעברית, רכש את השפה תוך שלושה חודשים, נבחן, ליתר בטחון, בבחינת קציני הים הממשלתיים. אך כל אלה לא הועילו לספן הגבור והחייכני. הוא נדחה בכל מקום, למרות הבטחותיו שכל מאווי בספנות (אני באמת בסדר. לא מסתובב בבתי קפה. לא שותה. יש לי רק דרך אחת: מן הבית לאי גיה, מהאניה לבית“).

אחר שסלבדורה לא זכה בזכות בחירה לכנסת השנייה (מה הוא רוצה פה? שילך למיעוטים!) נואש לחלוטין, הפך רב חובל של ספינת דיג בת 450 טון. מצפה לנס: מינוי בצי המסחרי.

דרכי חיים

שוקולד אל-חומי

הטעם הטוב של חוץ לארץ, זה חלומם של רוב הצעירים בארץ, הוא מנת חלקן, כמעט לחמן החוקי, של עשרים בחורות המשוחרות יום יום בטלפון עם ארצות שמ"עבר לים. הכוונה לסלפוניסיות בדואר וב"רדיו המקשרות את ישראל עם ארצות אירופה ואמריקה“.

עבודה זאת יצרה ידידות קולית בין הטלפוניסיות כאן לבין חברותיהן מעבר לים. אך מכולן היו הסימפסיות ביותר נערות שחויי. הטלפוניסיות משני עברי הים למדו ביניהם הרבה: אלה על אורח חייהן של חברותיהן בשווייץ, ואלה על צנע ועל חום

(ומי יודע על מה עוד דיברו שם?). יום אחד קיבלו הבחורות הישראליות, בדואר יפו, שני ארגונים מיסודיים. בפניהם היה מחסן שלם של שוקולד ועוד מצרכים שאיש לא יוותר עליהם אלא אם כן יש לו אולקוס. במקום חלה התעוררות רבה, הבחורות התאספו לשיבה דחופה. אחת מהן, כפי הנראה פעילה באיזה שהוא חוג, ידעה מיד להציע: להקים ועדה. הועדה עבדה, דנה, והתכנתה נתגשמה כעבור כמה ימים: שני ארגונים של עונבים, מתנה נגדית מאת הסלפוניסיות בישראל לחברותיהן בשווייץ.

מארכ השדודים

עד לפני חמשה שבועות עמד אופנוע כחול בחדר המדרגות של בן-עמי חפשי, חשמלאי חרש-אלם, שחיכה לרשיון תנועה. לבסוף קיבלו, בתוספת מספר: ת 14873. אחר שהספיק להשתמש באופנוע (בעבודתו במחלקת המאור של ציריית תל-אביב) משך שלושה שבועות, נודדו גנב, שלא התחשב במומו של בעל האופנוע, שיכר את מנעול האופנוע, נעלם יחד עמו.

חפשי התקשר עם המשטרה, עקב אחר כל האופנועים שחלפו על פניו בכבישים, נואש. אם לא יוחזר האופנוע, ירכוש אופניים.

בן-עמי חפשי, חשמלאי

כל השדודים, התאחדו

יסע באוטובוס. הסיבה: המחיר הגבוה (400 ל"י לפחות) של אופנוע חדש (או ישן). אולם בינתיים הציע חפשי, הסובל ביותר מגניבת אופנועו, פתרון לכל שדודי האופנוע: עים: ארגון בעלי אופנועים, שחבריו יארכז לכנופיות גנבי האופנוע, יעצרום, יבטיחו כי כל בעל אופנוע יוכל לישון במנוחה.

המטפלת לא מ'הירה

גוכבד פומרנץ, בת 8, מרחוב העבודה בתל-אביב, העסיקה במשך כמה שעות 20 שוטרים שיצאו לחפשה על שפת ימה של יפו, בתוך סירות על פני הים, שלחו הודעות לכל התחנות עם תיאור הילדה הנעדרת. בינתיים חזרה הילדה הביתה, הלכה לישון, מבלי שאיש יודיע על כך למשטרה.

למחרת היום קראו תושבי הארץ בעתור גים על ילדה שנעדרה, משכו בכתיפיהם, אמרו משהו בגנאי המטפלות: „המטפלות הללו, אסור לשלוח ילדים עם מטפלות“.

24 שעות אחרי כן חזרו העתונים על היר דיעה בדבר הילדה שטרם נמצאה: יוכבד יצאה עם חברות, בהשגחת מטפלת, להתרחץ בים, ערכה טיול לאורך שפת הים ההומה, איבדה את קבוצתה, הצטרפה לקבוצה אחרת. המטפלת של יוכבד פתחה בחיפושים וכעבור שעותיים הזעיקה את המשטרה.

בינתיים התחברה הילדה לקבוצה אחרת שחזרה לתל-אביב עם המטפלת החדשה, לא התרגשה כלל. המטפלת לא מ'הירה, הביאה את כל הילדים לביתה, יצאה עם הילדה לטיול וקרוב לחצות הביאה אותה לבית הוריה.

אך לא עלה על דעת אף אחד להודיע למש"טרה על הימצאה של הילדה ולא עלה על דעת המשטרה לשלוח שוטרי לבית בררוב העבודה כדי לברר את הדבר.

הרבה רעש וקונצים

כשיצחק מנול אסטרין אוכל את ארוחת הצהריים, כל אדם יכול לראות אותו ולדעת מה תפריטו. כל אדם יכול גם לראות את יצחק מנול כשהוא הולך לישון או קם בבוקר. יצחק מנול לא איכפת לו, לא היה יכול להימנע מראות זאת.

